

Consiliul pentru Standarde Ocupaționale și Atestare
Unitatea de Cercetare și Servicii Tehnice

STANDARD OCUPATIONAL

Ocupația: Manager sistem de mediu

Domeniul: Administrație și management

București 2000

Unitatea pilot:

Fundația Română pentru Promovarea Calității

Coordonator proiect standard ocupațional:

Dumitru Smaranda

Membrii echipei de redactare a standardului ocupațional:

Bogdan Mihai Cătuneanu, director, ERSTE

Ana Rodica Cătuneanu, profesor, Universitatea Politehnica București

Referenți de specialitate:

Victor Muntean Câdea

Adrian Marius Murariu

Standard aprobat COSA la data de 28-06-2000

Cod COSA: T - 260

© copyright 2000 , COSA - U.C.S.T.

Toate drepturile asupra acestui document sunt rezervate.

Acesta nu poate fi reprodus parțial sau integral, nu poate fi folosit sau citat în alte lucrări fără acordul COSA.

Manager sistem de mediu

Descrierea ocupației

Manager sistem de mediu – persoană desemnată de conducerea organizației pentru a asigura managementul de mediu – ansamblul activităților care determină politica în domeniul protecției mediului, obiectivele și responsabilitățile, și care le implementează în sistemul de management de mediu (SMM) prin mijloace cum ar fi planificarea obiectivelor de mediu (elaborarea programelor de mediu), supravegherea și controlul realizării programelor de mediu, asigurarea protecției factorilor de mediu, îmbunătățirea performanțelor de mediu ale organizației

Manager sistem de mediu

UNITĂȚILE DE COMPETENȚĂ

Domeniile de competență

Dezvoltare profesională

elaborare politici și programe

Evaluare

Gestionarea sistemelor de management de mediu

Organizare

Unitățile de competență

Instruirea personalului departamentului de mediu
Perfecționarea profesională proprie

Definirea politicii de mediu a organizației
Elaborarea programelor de management de mediu
Proiectarea sistemului de management de mediu

Evaluarea aplicării politicii și a programelor de mediu
Organizarea și supravegherea auditului de mediu

Implementarea sistemului de management de mediu

Monitorizarea și corectarea periodică a managementului de mediu
Proiectarea și gestionarea sistemului informațional și de documentare a managementului de mediu

Organizarea departamentului de protecție a mediului
Planificarea activităților de protecție a mediului

Instruirea personalului departamentului de mediu

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Stabilirea (identificarea) necesarului de instruire a personalului departamentului de mediu	1.1. Necesarul de perfecționare profesională a personalului din departamentul de mediu este determinat de politica de mediu a organizației. 1.2. Necesarul de instruire a personalului din departamentul de mediu este stabilit în funcție de complexitatea problemelor de mediu ale organizației 1.3. Necesarul perfecționării personalului se evaluează pentru fiecare funcție (post) din componența echipei de mediu. 1.4. Restul personalului organizației este informat periodic asupra
2. Corelarea instruirii personalului cu politica de mediu a organizației	2.1. Instruirea personalului din departamentul de mediu sau din alte compartimente de activitate este planificată prin programele de mediu, în conformitate cu politica de mediu a organizației. 2.2. Instruirea personalului se realizează pentru creșterea competenței profesionale a acestuia. 2.3. Instruirea profesională a personalului se realizează pentru a se asigura succesul programelor de mediu și a politicii de mediu ale organizației. 2.4. Instruirea profesională a personalului din departamentul de mediu este corelată cu instruirea restului personalului unității. 2.5. Instruirea realizată asigură formația teoretică și practică a personalului. 2.6. Instruirea personalului se realizează sub supravegherea managerului

Gama de variabile

Tehnici și metode de instruire:
cursuri;
informări;
stagii de pregătire practică.

Ghid pentru evaluare

Sunt necesare cunoștințe de:
științe tehnice speciale și de mediu;
tehnologii speciale și de mediu;
legislație și reglementări de mediu;
metode de evaluare a cunoștințelor teoretice și a aplicării acestora;
elaborare planuri de instruire.
În cursul evaluării se va urmări felul în care se asigură instruirea personalului departamentului de mediu.

Perfecționarea profesională proprie

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ

1. Identificarea cunoștințelor teoretice necesare perfecționării profesionale

2. Perfecționarea și autoperfecționarea profesională

CRITERII DE REALIZARE

1.1. Cunoștințele teoretice necesare perfecționării se stabilesc în funcție de specificul organizației și de cerințele activității desfășurate.

1.2. Necesarul de instruire și autoinstruire este stabilit prin autoevaluare.

2.1. Sursele de informare identificate și selectate corespund necesarului de instruire și autoinstruire.

2.2. Selectarea publicațiilor de specialitate se face în funcție de tipul cunoștințelor necesare și de timpul alocat instruirii.

2.3. Materialele de specialitate sunt consultate periodic sau ori de câte ori este necesar.

2.4. Timpul alocat studiului-informării este stabilit astfel încât să se asigure perfecționarea profesională permanentă.

2.5. Perfecționarea practică se realizează prin participarea periodică la cursuri, simpozioane, expoziții, târguri etc.

Gama de variabile

Surse de informare
publicații de specialitate;
simpozioane, expoziții, târguri;
cataloage tehnice;
Legislație de mediu.

Ghid pentru evaluare

Sunt necesare cunoștințe de:
metode de autoevaluare;
metode de autoinstruire.

—

Definirea politicii de mediu a organizației

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Identificarea problemelor de mediu ale organizației	1.1. Problemele de mediu ale organizației sunt identificate după impactul pe care îl generează asupra mediului. 1.2. Problemele de mediu ale organizației sunt identificate după sursele de poluare. 1.3. Problemele de mediu sunt identificate pe baza evaluării respectării normelor tehnice și tehnologice de manipulare, transport, depozitare și prelucrare a materiilor prime, materialelor, produselor, deșeurilor. 1.4. Problemele de mediu ale organizației sunt identificate în raport cu reglementările de mediu generale și specifice (conformare-neconformare)
2. Stabilirea (evaluarea) impactului asupra mediului generat de activitățile organizației.	2.1. Impactul asupra mediului generat de activitatea organizației se evaluează pe baza normelor tehnice specifice și a legislației de mediu. 2.2. Impactul asupra mediului generat de unitate se evaluează printr-o abordare sistemică, coerentă situației specifice. 2.3. Stabilirea impactului asupra mediului se efectuează pentru tehnologiile de lucru, pentru produsele sau serviciile realizate pentru deșeurile și reziduurile rezultate. 2.4. Impactul asupra mediului se analizează pentru fiecare decizie importantă de management a organizației.
3. Evaluarea conformității situației organizației cu reglementările de mediu generale și specifice	3.1. Evaluarea conformării tehnice și legislative a unității se face în conformitate cu reglementările specifice. 3.2. Evaluarea conformării organizației în raport cu legislația de mediu și reglementările specifice se face conform prevederilor din planurile de conformare. 3.3. Evaluarea conformării se face pentru tehnologiile de lucru, pentru produsele sau serviciile realizate, pentru deșeurile și reziduurile rezultate.
4. Stabilirea obiectivelor de mediu.	4.1. Obiectivele de mediu se stabilesc în conformitate cu reglementările legislative generale și specifice. 4.2. Obiectivele de mediu, generale și/sau specifice se stabilesc pentru fiecare nivel și funcție relevante ale unității. 4.3. Obiectivele de mediu, generale și/sau specifice se stabilesc în funcție de opțiunile tehnice sau tehnologice, operaționale, financiare sau comerciale ale organizației. 4.4. Obiectivele de mediu, generale și/sau specifice sunt coerente cu politica de mediu a unității. 4.5. Obiectivele de mediu, generale și/sau specifice sunt coerente cu

5. Elaborarea politicii de mediu a organizației.

5.1. Politica de mediu a organizației elaborată este integrată în politica generală a organizației.

5.2. Politica de mediu a organizației este adecvată naturii, dimensiunilor și impactului asupra mediului al activităților, produselor, serviciilor ale organizației.

5.3. Politica de mediu a organizației asigură îmbunătățirea continuă a performanțelor tehnice și tehnologice a instalațiilor și echipamentelor, ca și a produselor, precum și prevenirea poluării.

5.4. Politica de mediu a unității asigură realizarea conformității cu reglementările de mediu, precum și cu alte cerințe pe care organizația le-a receptat și le-a adoptat.

Gama de variabile

Legislația de mediu - legislație generală, reglementări specifice (legea de protecție a mediului, legea apelor, codul silvic, acorduri și autorizații de mediu, acorduri și autorizații de protecție a muncii, PSI, sanitare etc.), reglementări tehnice.

Organizație (unitate) : companie, societate comercială, firmă, întreprindere etc.

Factori de mediu : apă (de suprafață, subterană), aer, sol, subsol, floră, faună, așezări umane.

Instalații și tehnologii diverse.

Ghid pentru evaluare

Sunt necesare cunoștințe de:

științe tehnice, tehnologii specifice

științe și tehnologii de mediu

legislație generală și de mediu

metode și tehnici de conducere a serviciilor de protecție a mediului

ISO, seria 14000

În cursul evaluării se vor urmări:

Capacitatea de identificare a problemelor de mediu;

Capacitatea de a identifica impactul asupra mediului, generat de activitățile organizației;

Modul în care apreciază conformitatea situației organizației cu reglementările de mediu;

Modul de a stabili politica de mediu;

Capacitatea de a stabili obiectivele de mediu (generale și specifice).

Elaborarea programelor de management de mediu

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Identificarea aspectelor de mediu și fixarea obiectivelor generale și specifice	1.1. Aspectele de mediu se stabilesc pentru fiecare nivel sau funcție relevante ale organizației. 1.2. Aspectele de mediu se stabilesc pentru fiecare activitate, serviciu, produs cu potențial de impact asupra mediului. 1.3. Aspectele de mediu se stabilesc pe baza unor proceduri specifice ale organizației. 1.4. Aspectele de mediu identificate servesc la fixarea corectă a obiectivelor generale și specifice de mediu. 1.5. Obiectivele generale și specifice de mediu se fixează pentru fiecare nivel sau funcție relevante ale organizației.
2. Elaborarea programelor de mediu	2.1. Elaborarea programelor de mediu se face pe baza obiectivelor generale și specifice de mediu fixate. 2.2. Programele de mediu se elaborează pe fiecare nivel și funcție relevante ale organizației. 2.3. Proiectarea și reproiectarea tehnologiilor, produselor și serviciilor organizației sunt cuprinse în programele specifice de mediu. 2.4. Proiectare și reproiectarea activităților, produselor și serviciilor organizației se realizează pentru reducerea impactului asupra mediului și încadrarea în obiectivele generale și specifice de mediu fixate. 2.5. Proiectarea produselor noi, selecționarea unor materii prime și materiale noi, eliminarea deșeurilor rezultate sunt cuprinse în programele de mediu specifice în vederea încadrării în obiectivele de mediu generale și specifice fixate. 2.6. Programele de economisire a resurselor materiale și energetice, de recuperare și reciclare a deșeurilor, de reducere/minimizare a pierderilor sunt corelate cu programele specifice de mediu. 2.7. Programele de mediu se elaborează ținând seama de reglementările specifice (acorduri și autorizații de mediu, sanitare, PSI, de protecția

3. Stabilirea cadrului de realizare a programelor de mediu

3.1. Programele de mediu elaborate pentru fiecare funcție sau nivel relevante ale organizației fac parte din sistemul de management al mediului (SMM).

3.2. Programele de mediu elaborate se aplică în funcție de reglementările specifice.

3.3. Domeniul de aplicare a programelor de mediu elaborate este delimitat conform obiectivelor de mediu generale și specifice fixate

3.4. Responsabilitățile principale pentru realizarea programelor de mediu elaborate sunt definite în raport cu tipul de program.

3.5. Termenele stabilite pentru finalizarea activităților prevăzute în programele de mediu sunt realizate în funcție de complexitatea problemelor și de resurse disponibile.

3.6. Programele de mediu elaborate se aplică în conformitate cu

Gama de variabile

Legislație generală și de mediu (legea administrației locale, legea protecției mediului, legea apelor, codul silvic etc.);

Reglementări tehnice de mediu (standarde tehnice de mediu, norme tehnice de emisii, de supraveghere și control a poluării etc.);

Organizații – economice, comerciale, de servicii;

Factori de mediu : apă, aer, sol, floră, faună etc.;

Poluanți chimici, fizici, biologici;

Programe de mediu : de reducere a consumurilor energetice și materiale, de minimizare a pierderilor, de reducere a poluării, de gestionare a deșeurilor, de proiectare și re-proiectare a produselor etc.

Ghid pentru evaluare

Sunt necesare cunoștințe de :

științe tehnice, tehnologii și procese de producție specifice

științe și tehnologii de mediu

legislație generală și de mediu

metode și tehnici de elaborare a diverselor programe

În cursul evaluării se vor urmări :

modul în care identifică corect aspectele de mediu

felul în care fixează obiectivele generale și specifice de mediu

capacitatea de a elabora programe complexe de mediu

–

Proiectarea sistemului de management de mediu

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Stabilirea nivelelor și a funcțiilor relevante în cadrul organizațiilor	1.1. Funcțiile și nivelele specifice și relevante ale organizației se stabilesc în concordanță cu potențialul impact asupra mediului al activităților, produselor sau serviciilor din cadrul acestora. 1.2. Funcțiile și nivelele specifice și relevante ale organizației se stabilesc pentru fiecare proces de producție, tipuri de materii prime și materiale periculoase, produse, servicii, deșeuri și reziduuri rezultate care ar putea genera un impact asupra mediului. 1.3. Stabilirea funcțiilor și nivelelor relevante se face în concordanță cu politica de mediu a organizației. 1.4. Stabilirea funcțiilor și nivelelor relevante este corelată cu cerințele tehnice și tehnologice generate de funcționarea instalațiilor și echipamentelor, calitatea materiilor prime sau a produselor și cu opțiunile
2. Stabilirea condiționărilor exterioare pentru proiectarea SMM	2.1. Elaborarea SMM este condiționată de amplasarea în spațiu a organizației. 2.2. SMM proiectat integrează punctele de vedere ale vecinilor privind impactul asupra mediului generat de activitățile, produsele sau serviciile organizației. 2.3. SMM elaborat integrează punctele de vedere ale principalilor consumatori ai produselor organizației sau ale furnizorilor de materii prime. 2.4. SMM elaborat integrează punctele de vedere ale autorităților publice.
3. Identificarea prevederilor și reglementărilor de mediu generale și specifice	3.1. Elaborarea (proiectarea) unui SMM pentru organizație se face pe baza reglementărilor de mediu. 3.2. Proiectarea SMM se realizează pe baza unor norme tehnice, standarde de exploatare, instrucțiuni de funcționare etc. specifice fiecărui nivel sau funcție relevante ale organizației. 3.3. Elaborarea unui SMM se realizează pe baza celor mai bune soluții practice disponibile la nivelul organizației pentru reducerea impactului asupra mediului. 3.4. Proiectarea SMM al organizației respectă limitele de conformare impuse de reglementările de mediu, generale și specifice. 3.5. Elaborarea SMM se face pe baza procedurilor specifice ale

4. Stabilirea procedurilor SMM

4.1. Operațiile și activitățile asociate aspectelor de mediu relevante sunt identificate în conformitate cu principiile politicii de mediu a organizației.

4.2. Procedurile de mediu stabilite asigură respectarea politicii de mediu a organizației.

4.3. Criteriile de operare sunt cuprinse în procedurile specifice ale organizației.

4.4. Procedurile referitoare la aspectele de mediu semnificative, identificate ale activităților, produselor și serviciilor organizației sunt

Gama de variabile

Legislație generală și de mediu (legea administrației locale, legea protecției mediului, legea apelor, codul silvic etc.)

Reglementări tehnice de mediu (standarde tehnice de mediu, norme tehnice de emisii, de supraveghere și control a poluării etc.)

Organizații – economice, comerciale, de servicii

Factori de mediu : apă, aer, sol, floră, faună etc.

Poluanți: chimici, fizici, biologici;

Programe de mediu : de reducere a consumurilor energetice și materiale, de minimizare a pierderilor, de reducere a poluării, de gestionare a deșeurilor, de proiectare și re-proiectare a produselor etc.

Ghid pentru evaluare

Sunt necesare cunoștințe de :

științe tehnice, tehnologii și procese de producție specifice;

științe și tehnologii de mediu;

legislație generală și de mediu;

metode și tehnici de programare (planificare);

În cursul evaluării se vor urmări :

felul în care identifică nivelele și funcțiile relevante ale organizației;

modul în care stabilește condiționările exterioare;

felul în care identifică reglementările generale și specifice de mediu;

capacitatea de proiectare a unui SMM._

Evaluarea aplicării politicii și a programelor de mediu

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Stabilirea perioadelor de analiză a îndeplinirii politicii și a programelor de mediu	1.1. Îndeplinirea politicii și a programelor de mediu este analizată periodic în conformitate cu procedurile specifice ale organizației 1.2. Perioadele de analiză a îndeplinirii politicii și programelor de mediu se fixează pentru fiecare nivel și funcție relevante ale organizației. 1.3. Îndeplinirea sarcinilor ce îi revin fiecărui membru al echipei de mediu în îndeplinirea politicii de mediu a organizației se analizează periodic, conform planificării fixate. 1.4. Corelarea îndeplinirii programelor de mediu cu restul programelor organizației se face la termenele stabilite de conducerea organizației
2. Analiza activității de mediu	2.1. Îndeplinirea politicii și a programelor de mediu este analizată în raport cu obiectivele de mediu fixate. 2.2. Aplicarea politicii de mediu și desfășurarea programelor de mediu sunt analizate pe baza procedurilor specifice fixate în cadrul SMM. 2.3. Analiza activității desfășurate se realizează atât la fiecare nivel sau funcție relevantă, cât și la nivelul întregii organizației, în raport cu sarcinile și obiectivele specifice fixate. 2.4. Analiza activității desfășurate de departamentul de protecție a mediului furnizează date pentru îmbunătățirea SMM.
3. Corectarea politicii și a programelor de mediu	3.1. Neconformitățile politicii și ale programelor de mediu apărute în cursul derulării acestora sau în al analizelor periodice efectuate se corectează periodic, conform procedurilor specifice ale organizației. 3.2. Corectarea programelor de mediu se face pe baza rezultatelor unor operații complexe de monitorizare de către membrii echipei departamentului de mediu. 3.3. Corectarea programelor de mediu se realizează pe baza rezultatelor operațiilor de audit intern și/sau extern. 3.4. Neconformitățile SMM în raport cu reglementările de mediu și consecințele acestora sunt comunicate personalului organizației în scopul responsabilizării acestuia în aplicarea măsurilor corective.

Gama de variabile

Programe de mediu (programe de conformare, de minimizare de pierderi, de proiectare/reproiectare a produselor, de modernizare, de gestionare a deșeurilor);

Activități de mediu (elaborare de programe de mediu, monitorizare de mediu, evaluare a smm, corectare programe de mediu, elaborare și corectare politică de mediu);

Metode și tehnici de analiză (observare directă, măsurări și determinări, interviuri, chestionare);

Tehnici de monitorizare (observare directă, analize, măsurători și determinări);

Ghid pentru evaluare

Sunt necesare cunoștințe de
științe tehnice, științe și tehnologii de mediu;
legislație și reglementări de mediu;
tehnici de monitorizare;
metode și tehnici de analiză.

În cursul evaluării se vor urmări

felul în care realizează analiza îndeplinirii politicii și programelor de mediu;

capacitatea de a găsi soluții bune pentru eliminarea și corectarea neconformităților politicii și a programelor de mediu.

Organizarea și supravegherea auditului de mediu

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Stabilirea activităților și domeniilor care fac obiectul auditului de mediu	1.1. Activitățile și domeniile care fac obiectul auditului de mediu sunt stabilite în funcție de impactul și de importanța lor privind protecția mediului. 1.2. Activitățile și domeniile sunt stabilite astfel încât evaluarea lor să ofere informații semnificative despre implementarea și menținerea SMM proiectat. 1.3. La stabilirea activităților și domeniilor ce vor fi auditate sunt avute în vedere și rezultatele auditurilor precedente.
2. Stabilirea perioadelor pentru auditul intern și/sau extern	2.1. Perioadele pentru efectuarea auditului intern și/sau extern sunt planificate prin programele de mediu specifice și prin programele de audit. 2.2. Frecvența auditurilor este determinată de complexitatea problemelor de mediu ca și de obiectivele urmărite.
3. Formare echipei de audit intern	2.3. Perioadele și termenele pentru auditul extern sunt fixate de către 3.1. Membrii echipei pentru auditul intern sunt selectați pe baza competenței din personalul departamentului de protecție a mediului, ca și din alte departamente ale organizației, după caz. 3.2. Membrii echipei de audit intern au competențe și roluri specifice, corespunzător domeniilor și activităților evaluate.
4. Contractare auditului extern	3.3. Mărimea echipei pentru auditul intern este stabilită în funcție de complexitatea auditului care trebuie realizat. 4.1. Auditul extern este contractat la solicitarea unui client sau pentru realizarea unor scopuri specifice ale organizației. 4.2. Contractul de audit extern conține toate elementele necesare realizării scopului pentru care a fost încheiat.
5. Supravegherea auditului de mediu	4.3. Contractul de audit extern conține obligațiile părților interesate – client, auditor, auditat. 5.1. Supravegherea auditului, intern sau extern, este realizată conform procedurilor specifice ale organizației, consemnate în programul (planul) de audit. 5.2. Supravegherea auditului este realizată de persoanele desemnate. 5.3. Supravegherea auditului urmărește respectarea tehnicilor și procedurilor generale și specifice de audit. 5.4. Evaluarea rezultatelor operațiilor de audit se face conform procedurilor specifice ale organizației.

Gama de variabile

Nivele și funcții relevante ale organizației (activități, procese, materii prime și materiale, produse finite, produse secundare, deșeuri, servicii);
Programe de mediu (programe de conformare, de minimizare a pierderilor, de reducere a consumurilor energetice, de proiectare/re-proiectare a produselor, de modernizare a instalațiilor, de gestionare a deșeurilor);
Tipuri de audit (intern, extern, de conformare, de proces, de produs, al sistemului, de secție, atelier, al întregii organizații);
Părți interesate (clienți, furnizori, consumatori, autorități de mediu);
Echipa de audit (auditori, experți tehnici, auditor șef);
Elemente ale contractului de audit extern (activități și domenii de audit, criterii de audit, termene, responsabilități, mod de comunicare);
Obiective urmărite în cadrul auditului (implementarea și menținerea corespunzătoare a smm proiectat, conformitatea smm cu reglementările de mediu, conformitatea smm cu criteriile de audit);
Tehnici și procedee de audit (interviuri, chestionare, observații directe, verificare documentații, analize,

Ghid pentru evaluare

Sunt necesare cunoștințe de
științe tehnice, științe și tehnologii de mediu;
legislație și reglementări de mediu;
tipuri de audit;
tehnici și procedee de audit.

În cursul evaluării se vor urmări:
felul în care fixează activitățile și domeniile de auditat;
modul în care stabilește termenele și criteriile de audit;
modul în care selectează personalul și felul în care alcătuiește echipele de audit intern;
modul în care colaborează cu echipa de audit.

Implementarea sistemului de management de mediu

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Aplicarea și funcționarea SMM	1.1. Atribuțiile, autoritatea și responsabilitățile sunt definite documentat, și sunt prevăzute în, programele de mediu, componente ale SMM și comunicate celor implicați pentru a facilita eficiența SMM. 1.2. Aplicarea și funcționarea SMM se realizează pe baza resurselor alocate în cadrul politicii generale a organizației și precizate în programele de mediu specifice. 1.3. Aplicarea SMM se face la fiecare nivel și funcție relevante ale organizației. 1.4. Implementarea SMM se realizează la termenele stabilite pentru fiecare etapă de realizare a politicii de mediu. 1.5. Conducerea organizației este informată periodic asupra stadiului
2. Evaluarea implementării SMM și a rezultatelor acesteia	2.1. Implementare SMM și rezultatele acestei implementări sunt verificate periodic la termenele stabilite. 2.2. Evaluarea implementării și a rezultatelor acesteia se realizează pe baza unor proceduri specifice de audit ale organizației. 2.3. Rezultatele evaluării implementării SMM sunt comparate și analizate în raport cu reglementările generale și specifice de mediu. 2.4. Evaluarea implementării SMM și a rezultatelor acesteia se face atât pentru fiecare nivel sau funcție relevante ale organizației, cât și pentru întreaga organizație. 2.5. Rezultatele evaluării implementării SMM, precis stabilite prin proceduri specifice de audit, sunt utilizate la elaborarea procedurilor de corectare. 2.6. Acțiunile corective se iau în conformitate cu prevederile din

Gama de variabile

Legislație generală și de mediu (legea administrației locale, legea protecției mediului, legea apelor, codul silvic etc.);

Reglementări tehnice de mediu (standarde tehnice de mediu, norme tehnice de emisii, de supraveghere și control a poluării etc.);

Organizații – economice, comerciale, de servicii;

Factori de mediu : apă, aer, sol, floră, faună etc.;

Programe de mediu : de reducere a consumurilor energetice și materiale, de minimizare a pierderilor, de reducere a poluării, de gestionare a deșeurilor, de proiectare și re-proiectare a produselor etc.;

Ghid pentru evaluare

Sunt necesare cunoștințe de :

științe tehnice, tehnologii și procese de producție specifice;

științe și tehnologii de mediu;

legislație și reglementări de mediu;

metode și tehnici de programare, de supraveghere a îndeplinirii programelor.

În cursul evaluării se vor urmări :

modul în care supraveghează aplicarea și funcționarea SMM;

capacitatea de a propune măsuri corespunzătoare de corectare în cazul neconformităților.

–

Monitorizarea și corectarea periodică a managementului de mediu

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Identificarea aspectelor de mediu care se monitorizează	1.1. Aspectele de mediu care se monitorizează sunt identificate după potențialul impact asupra mediului 1.2. Identificarea se realizează în conformitate cu procedurile specifice ale organizației. 1.3. Identificarea aspectelor de monitorizat se face respectând reglementările generale și specifice de mediu. 1.4. Tehnica utilizată pentru identificarea aspectelor de monitorizat este determinată de complexitatea aspectelor de mediu monitorizate.
2. Identificarea (stabilirea) reglementărilor de mediu specifice	2.1. Monitorizarea unor aspecte de mediu se realizează pe baza unor reglementări de mediu identificate corespunzător. 2.2. Monitorizarea se realizează pe baza unor proceduri specifice ale organizației, elaborate pe baza reglementărilor specifice de mediu. 2.3. Monitorizarea se realizează cu ajutorul unor echipamente și aparaturi de supraveghere stabilite în conformitate cu reglementările de mediu. 2.4. Metodele de monitorizare sunt precizate sau sunt stabilite pe baza reglementărilor de mediu identificate.
3. Evaluarea conformității aspectelor de mediu monitorizate cu reglementările de mediu specifice	3.1. Conformitatea aspectelor de mediu monitorizate se stabilește pe baza reglementărilor generale și specifice de mediu. 3.2. Evaluarea conformității aspectelor de mediu supravegheate se face pe baza unor măsurători, determinări și analize specifice și relevante. 3.3. Evaluarea conformității aspectelor de mediu supravegheate se realizează pentru fiecare nivel sau funcție relevante ale organizației. 3.4. Rezultatele evaluării prin monitorizare sunt consemnate în documente specifice.
4. Corectarea SMM pe baza datelor monitorizării	4.1. SMM se corectează periodic pe baza rezultatelor monitorizării și a analizei acestora făcută în cadrul departamentului de mediu. 4.2. SMM se corectează pe baza unor proceduri specifice ale organizației. 4.3. SMM se corectează pentru reducerea impactului activității organizației asupra mediului. 4.4. SMM se corectează pentru eliminarea neconformităților existente,

Gama de variabile

Tehnologii și procese de producție specifice și de mediu;

Legislație și reglementări de mediu;

Programe de mediu (de conformare, proiectare/reproiectare, produse noi, minimizare de pierderi, gestionare deșeuri);

Metode și tehnici de monitorizare (observare directă, analize, măsurători și determinări specifice).

Ghid pentru evaluare

Sunt necesare cunoștințe de :

științe tehnice, științe și tehnologii de mediu;

legislație și reglementări de mediu;

metode și tehnici, echipamente și aparatură specifice de monitorizare;

În cursul evaluării se vor urmări :

felul în care identifică aspectul de mediu de monitorizat;

modul în care realizează monitorizarea;

modul în care efectuează prelucrarea datelor colectate prin monitorizare;

felul în care realizează corectarea SMM pe baza datelor obținute prin monitorizare.

—

Proiectarea și gestionarea sistemului informațional și de documentare a managementului de mediu

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Identificarea datelor care trebuie consemnate	1.1. Datele referitoare la gestionarea problemelor de mediu sunt consemnate în documente specifice. 1.2. Datele identificate se consemnează pentru fiecare nivel sau funcție relevante ale organizației. 1.3. Datele identificate sunt consemnate în conformitate cu reglementările generale și specifice de mediu. 1.4. Datele identificate pentru consemnare sunt analizate periodic în cadrul departamentului de protecție a mediului.
2. Stabilirea documentelor ce vor fi utilizate	2.1. Documentele utilizate sunt specifice fiecărui nivel sau funcție relevante ale organizației pentru care s-au stabilit aspecte de mediu. 2.2. Documentele care trebuie întocmite, completate sunt identificate corect în raport cu natura activității. 2.3. Documentele utilizate pot fi pe suport de hârtie sau electronic. 2.4. Documentele utilizate de departamentul de mediu asigură legătura cu documentația conexasă a organizației 2.5. Documentele utilizate asigură legătura și comunicarea între diferite niveluri și funcții ale organizației (unității). 2.6. Documentele utilizate asigură legătura cu organismele (externe
3. Întocmirea documentelor	3.1. Datele selectate sunt consemnate corect în documentul specific. 3.2. Eventualele neconcordanțe / neconformități sunt consemnate corect și explicate, după caz, cu claritate. 3.3. Documentele specifice activităților desfășurate sunt întocmite conform procedurilor specifice ale organizației. 3.4. Responsabilitățile pentru întocmirea documentelor sunt fixate pentru fiecare membru al echipei departamentului.
4. Întocmirea rapoartelor de activitate	4.1. Activitatea departamentului este consemnată periodic în rapoarte de activitate. 4.2. Datele consemnate în rapoarte sunt relevante pentru activitatea raportată. 4.3. Rapoartele sunt întocmite concis. 4.4. Rapoartele întocmite sunt complete. 4.5. Rapoartele întocmite sunt în conformitate cu procedurile specifice ale organizației.

Gama de variabile

Programe de mediu (de conformare, minimizare de pierderi, proiectare/re-proiectare produse noi);
Înregistrări în documente (informații de conformare la legislația de mediu, informații referitoare la reclamații, informații referitoare la inspecții, testări, informații referitoare la monitorizarea calității factorilor de mediu, informații referitoare la incidente de mediu, informații referitoare la audit-urile de mediu);
Informații asupra activităților și proceselor desfășurate și impactul acestora asupra mediului;
Informații asupra procedurilor utilizate;
Tipuri de documente (pe suport hârtie sau electronic).

Ghid pentru evaluare

Sunt necesare cunoștințe de :
științe tehnice, științe și tehnologii de mediu;
legislație și reglementări de mediu;
tehnologia de specialitate;
tipuri de documente utilizate;
tehnicile de întocmire a diferitelor tipuri de documente.
În cursul evaluării se vor urmări :
felul în care identifică datele de consemnat;
modul în care selecționează și completează documentele;
felul în care întocmește rapoartele de activitate._

Organizarea departamentului de protecție a mediului

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Stabilirea structurii organizatorice a departamentului de protecție a mediului	1.1. Structura organizatorică a departamentului de protecție a mediului se încadrează în schema generală de organizare a unității. 1.2. Structura organizatorică a departamentului de protecție a mediului este stabilită în conformitate cu procedurile specifice ale organizației 1.3. Structura departamentului este flexibilă pentru a asigura gestionarea eficientă a problemelor de mediu 1.4. Departamentul de protecție a mediului este dimensionat în funcție de resursele organizației și de volumul activităților specifice.
2. Încadrarea cu personal a departamentului de protecție a mediului	2.1. Selectarea personalului se face pe baza cerințelor fișelor de post. 2.2. Personalul încadrat în departamentul de protecție a mediului este specializat pe domenii diverse, pentru a asigura soluționarea eficientă a tuturor problemelor de mediu. 2.3. Încadrarea, temporară, cu personal suplimentar din alte departamente ale organizației se face, după caz, funcție de natura și complexitatea problemelor de mediu de rezolvat.
3. Stabilirea responsabilităților în cadrul departamentului de protecție a mediului	3.1. Responsabilitățile în cadrul echipei departamentului de protecție a mediului sunt fixate în limitele precizate în fișele de post. 3.2. Responsabilitățile stabilite prin fișele de post asigură gestionarea curentă a problemelor de mediu. 3.3. Delegarea responsabilităților către niveluri și funcții relevante din cadrul organizației se face, după caz, în funcție de natura și complexitatea problemelor de mediu.
4. Stabilirea și alocarea resurselor necesare desfășurării activității departamentului de protecție a mediului	4.1. Necesarul de resurse materiale și financiare pentru funcționarea departamentului de protecție a mediului este stabilit corespunzător unei funcționări eficiente a departamentului. 4.2. Alocarea resurselor necesare funcționării departamentului de mediu se încadrează în politica generală și politica de mediu a organizației, conform procedurilor specifice. 4.3. Gestionarea resurselor alocate se face în funcție de natura și complexitatea problemelor de mediu. 4.4. Realocarea resurselor la niveluri și funcții relevante ale organizației se face în funcție de specificitatea problemelor de mediu, conform procedurilor specifice.

Gama de variabile

Activități de mediu (elaborarea de programe de mediu, stabilirea politicii de mediu, monitorizarea calității mediului, analize, măsurători, determinări ale indicatorilor de calitate a mediului, corectare programe de mediu etc.);

Probleme de mediu (îmbunătățirea calității indicatorilor și factorilor de mediu, reducerea poluării, gestionarea deșeurilor, minimizarea pierderilor, reducerea consumurilor energetice, proiectarea/reproiectarea produselor etc.);

Niveluri și funcții relevante ale organizației;

Tipuri de resurse (umane, materiale, financiare).

Ghid pentru evaluare

Sunt necesare cunoștințe de :

științe tehnice, științe și tehnologii de mediu;

modalități de alocare a resurselor;

metode și tehnici de gestionare a resurselor;

tehnici de organizare a muncii.

În cursul evaluării se vor urmări :

felul în care completează (când este necesar) echipa de mediu și modul în care fixează responsabilitățile;

modul de gestionare a resurselor disponibile._

Planificarea activităților de protecție a mediului

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Identificarea activităților de mediu de planificat	1.1. Problemele și obiectivele de mediu sunt identificate conform procedurilor specifice ale organizației. 1.2. Stabilirea priorităților în rezolvarea problemelor de mediu ale organizației se realizează printr-o planificare a rezolvării acestora. 1.3. Identificarea problemelor și obiectivelor de mediu se realizează pentru fiecare nivel și funcție relevante ale organizației.
2. Planificarea activităților de protecție a mediului	2.1. Planificarea activităților de protecție a mediului se realizează în cadrul politicii generale a organizației. 2.2. Etapele, fazele și secvențele de rezolvare a problemelor de mediu se stabilesc pentru fiecare nivel sau funcție relevante ale organizației. 2.3. Planificarea activităților de mediu și succesiunea fazelor de lucru pentru rezolvarea acestora este făcută în funcție de timpul alocat realizării acestora. 2.4. Planificarea rezolvării activităților de mediu se face astfel încât să se respecte termenul final. 2.5. Planificarea rezolvării activităților de mediu se face atât pentru întregul departament cât și pentru fiecare membru al echipei
3. Revizuirea planificării	3.1. Rezolvarea problemelor de protecție a mediului se face în conformitate cu planificarea stabilită în cadrul resurselor alocate. 3.2. Planificarea inițială este revizuită pe baza rezultatelor analizelor periodice și în funcție de prioritățile apărute pe măsura derulării programelor de mediu. 3.3. Revizuirea planificării activităților de mediu nu afectează finalizarea programelor de mediu și nici politica de mediu a organizației.

Gama de variabile

Activități de protecție a mediului (elaborare programe de mediu, monitorizarea calității mediului, analize, măsurători, determinări pentru calitatea mediului, elaborare programe de audit și supravegherea desfășurării acestora, corectarea programelor de mediu);

Obiective de mediu (proiectarea/reproiectarea produselor, minimizarea pierderilor, gestionarea materiilor prime și materialelor toxice sau periculoase, conformarea cu reglementările de mediu);

Metode și tehnici de planificare;

Modalități de alocare și de gestionare a resurselor.

Ghid pentru evaluare

Sunt necesare cunoștințe de:

științe tehnice, științe și tehnologii de mediu;

legislație și reglementări de mediu;

metode și tehnici de planificare;

metode de alocare și gestionare a resurselor.

În cursul evaluării se vor urmări :

felul în care asigură planificarea activităților de mediu pentru întregul departament și pentru fiecare membru al echipei departamentului;

modul în care corectează planificarea făcută pentru eliminarea neconformităților și neconcordanțelor._